

ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਰਕਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(70) ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ੍ਰੀ ਘਈ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਲਗਭਗ 2-3/4 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 18 ਸਾਲ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਐਡਹਾਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1 ਲੱਖ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 1 ਲੱਖ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ।

(71) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਤਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 302, 307 ਅਤੇ 450 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। 1 ਲੱਖ ਜੋ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਨਾਲ-ਨਾਲ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 27 (2) ਅਤੇ 27 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

ਜੇ.ਐੱਸ. ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ

ਓਪੀ ਸਚਦੇਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼,—ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 2000 ਦੇ 344

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 — Art.226—ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸਟਾਫ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1971 — ਰੈਗੂ.60 — ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਇਆ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ — ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - 7 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ - ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਕੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਰੱਖਿਆ, ਨਹੀਂ - ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਬੇਲੋੜੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(ਪਰਾ ੩)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੪)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 11)

ਸੰਜੀਵ ਬਾਂਸਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਜੀ ਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਜੇ.

(1) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 3 ਵਿੱਚ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਬੈਂਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਖੇਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 14-10-1999/11-11-1999 (ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-7 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ) ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ (ਸਟਾਫ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1971 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 60 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 'ਨਿਯਮ')^

(2) ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਚ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ P1 ਵਰਗੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ (ਛੋਟੇ ਵਜੋਂ, 'ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਨਿਗਮ ਦਾ ਇਹ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਾਣੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਏ.ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ ਵੀ . ਐਨ. ਰਾਧਾਕਿਸ਼ਨ (2)। ਉਸਨੇ ਡਾ: ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਵੀ . ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (3) ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧੂ ਵੀ . ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (4) ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 21-5-1999 ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ' ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ 1998 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2775 ਵਿੱਚ ਲਾਇ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(3) ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। * ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਜਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਬੇਲੋੜੀ ਕਾਹਲੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1990 ਐਸਸੀ 1308
- (2) (1998) 4 SCC 154
- (3) 1993 (4) SLR 655
- (4) 1993 (3) SCT 629

ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੇ, ਜਾਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਬਚਾਅ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ/ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ/ਜਨਤਕ ਮਾਲਕ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(5) ਡਾ: ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇ:

- (i) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਵੇਗੀ।
- (ii) ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ।
- (iii) ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ।
- (iv) ਜੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (v) ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਅਫਸਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
- (vi) ਦੇਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵਿਚਕਾਰ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (vii) ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਰਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਦੇਰੀ ਭਿਆਨਕ ਸੀ, ਕੀ ਡੇਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਘਾਤਕ

ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

(viii) ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਾਸੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈਮੋਕਲਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ix) ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕੀ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ? ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ? ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ? ਕੀ ਦੇਰੀ ਗੈਰਵਾਜਬ ਸੀ? ਕੀ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ? ਕੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ? ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

“ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਾਜਬ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।”

(6) InC.In CWP ਨੰਬਰ 5526Jof 1993 - ਸਤਿੰਦਰ ਏ ਸਿੰਘਤਗਰੋਵਰ ਵੀ.? ਸੇਟ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੇ 6 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜੀ. ਐੱਸ. ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ.) ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"ਦੇਰੀ ਸਰਲਤਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਗਬਨ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਫੰਡ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਨਤਕ ਡੰਡੇ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਗਬਨ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਪੋਸਟ/ਦਫ਼ਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਅਜਿਹਾ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗ਼ਬਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(?) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚਮਨ ਲਾਈ ਗੋਇਲ (5) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੁਧ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 5 -V 2 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਾਣੀ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ

(5) 1995(1) SLR 700

(ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਬਰਾਂ ਸਨ. ਸ਼ਾਇਦ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਨ,. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਦੇ ਹੋਏ ਤੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਅਤੇ *

ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।”

(8) ਇਨਸਟੈਨ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏਪੀ V. <ਐਨ. ਰਾਧਾਕਿਸ਼ਨ ਏ (ਸੁਪਰਾ) ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਸੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ :-

"ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਫ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੇਰੀ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਦੇਰੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ

ਚਾਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੀ ਗੁੰਝਲਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਪੱਖਪਾਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਦੇਰੀ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(9) ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਹਵਾਲਾ । _ _ ਅਸ਼ੋਕ ਕੈਕਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਸੱਚਮੁੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀ

ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨਹੀਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਅ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) ਏ.ਐਨ. ਸਕਸੈਨਾ ਦੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਲੋੜੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਟੋਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੱਥ, ਜੇਕਰ-ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਊਂਟਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 13 ਮਾਰਚ 1989 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨੰਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤਨਦੇਹੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ

ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ-ਪਾੜਾ। ਅਸ਼ੋਕ ਕੈਂਕਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਸਕਸੈਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(12) ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਚਮਨ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਨੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋੜੀਏ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਐਨ.ਰਾਧਾਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਚਾਅ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਾਇ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ . ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਸੈਮੇਰੰਡਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(13) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ